

Državni izpitni center

M 2 3 2 1 0 3 1 4

JESENSKI IZPITNI ROK

SLOVENŠČINA

==== Izpitna pola 2 ====

NAVODILA ZA OCENJEVANJE

Sreda, 23. avgust 2023

SPLOŠNA MATURA

Moderirana različica

IZPITNA POLA 2

Razčlemba izhodiščnega besedila

Splošna navodila

Polovičnih točk ni.

Kandidat dobi točko za jezik samo, če so vsi odgovori v nalogi vsebinsko in jezikovno pravilni. Vsebinsko napačen in jezikovno pravilen odgovor je 0 točk. Če točkovanje v posamezni nalogi ni posebej razčlenjeno (1 + 1 ...), velja pravilo »vse ali nič«. Neupoštevanje navodil (npr. obkrožitev večjega števila odgovorov od predpisanega) se točkuje z 0 točkami.

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljive/delno pravilne/ neustrezne rešitve	Dodatna navodila
1.	2	<ul style="list-style-type: none"> ♦ sporočevalka/sporočevalec/tvorka/tvorec besedila ♦ bralci časopisa Delo/bralci Dela ♦ 9. 2. 2021/9. februar 2021 ♦ mesto/kraj objave 		1 točka za dva jezikovno pravilna vpisa.

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljive/delno pravilne/ neustrezne rešitve	Dodatna navodila
2.	2	<p>Po smislu, npr.: tri dejstva od:</p> <ul style="list-style-type: none"> ♦ Jurčič je avtor <u>prvega</u> slovenskega romana ♦ postavil je temelje <u>slovenski</u> pripovedni prozi ♦ bil je začetnik <u>slovenske</u> tragedije ♦ utemeljil je slovensko <u>novelo</u> ♦ prejel je <u>prvo nagrado</u> na razpisu Mohorjeve družbe 		1 točka za dve vsebinsko ustrezni dejstvi, 2 točki za tri vsebinsko ustrezna dejstva.

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljive/delno pravilne/ neustrezne rešitve	Dodatna navodila
3.	3	<p>Po smislu, npr.:</p> <ul style="list-style-type: none"> ♦ Besedila iz preteklosti sodobnemu bralcu prikazujejo časovno oddaljene svetove in tako preoblikujejo njegov pogled na svet./Sodobni bralec besedila iz preteklosti sprejema/razume/doživlja na svoj način in jih tako aktualizira/posodablja/podoživlja. 		2 točki za vsebinsko ustrezen odgovor + 1 točka za jezikovno pravilnost večstavčne povedi.

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljive/delno pravilne/ neustrezne rešitve	Dodatna navodila
4.	3	<p><i>Po smislu, npr.:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ♦ Jurčič je Levstikova priporočila o šaljivosti oz. humorju sicer upošteval, a je humor še stopnjeval v <u>družbeno kritiko/satiro</u>. ♦ Jurčič je Levstikovim priporočilom o pisanju v domačem jeziku in o življenju domačih ljudi sicer sledil, a je bil hkrati <u>samonikel</u>/je hkrati našel svoj <u>izvirni pisateljski izraz</u>. 		2 točki za vsebinsko ustrezen odgovor + 1 točka za jezikovno pravilnost večstavčne povedi.

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljive/delno pravilne/ neustrezne rešitve	Dodatna navodila
5.	3	<ul style="list-style-type: none"> ♦ [ɫ] ♦ [pɛrʂ] ♦ [ʃij] ♦ [ɔz] ♦ [ɛuj] ♦ [m]/[u] 		1 točka za dve pravilni rešitvi.

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljive/delno pravilne/ neustrezne rešitve	Dodatna navodila												
6.1.	2	<table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 33%;">Naglašeni ozki o</td> <td style="width: 33%;">Naglašeni široki o</td> <td style="width: 33%;">Naglašeni ozki e</td> </tr> <tr> <td>♦ Josipa</td> <td>♦ sodobnem</td> <td>♦ verjetno</td> </tr> <tr> <td>♦ Šoli</td> <td>♦ otroke</td> <td>♦ (roke)</td> </tr> <tr> <td>♦ (roke)</td> <td>♦ (roke)</td> <td></td> </tr> </table>	Naglašeni ozki o	Naglašeni široki o	Naglašeni ozki e	♦ Josipa	♦ sodobnem	♦ verjetno	♦ Šoli	♦ otroke	♦ (roke)	♦ (roke)	♦ (roke)			1 točka za tri pravilne rešitve. Vsaka napačna rešitev izniči eno pravilno, do 0 točk.
Naglašeni ozki o	Naglašeni široki o	Naglašeni ozki e														
♦ Josipa	♦ sodobnem	♦ verjetno														
♦ Šoli	♦ otroke	♦ (roke)														
♦ (roke)	♦ (roke)															
6.2.	1	♦ najpogosteje														
Skupaj	3															

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljive/delno pravilne/ neustrezne rešitve	Dodatna navodila
7.	2	<p><i>Po smislu, npr.:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ♦ Besedo gora v imenu Višnja Gora pišemo z veliko začetnico, saj gre za <u>naselbinsko</u> zemljepisno lastno ime/saj je to <u>krajevno ime/gre</u> namreč za poimenovanje mesta/kraja/saj v imenih krajev tudi drugo sestavino (razen izjem) pišemo z veliko začetnico ipd. 		1 točka za pojasnilo + 1 točka za jezikovno pravilnost povedi s pojasnjevalnim priredjem.

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljive/delno pravilne/ neustrezne rešitve	Dodatna navodila
8.1.	2	<i>Po smislu, npr.:</i> ♦ književno/slovstveno ♦ pristni/izvirni ♦ nestrokovna/nešolana		1 točka za dve ustrezni sopomenki, 2 točki za tri ustrezne sopomenke.
8.2.	1	♦ v Slovenskem etimološkem slovarju/etimološkem slovarju		
Skupaj	3			

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljive/delno pravilne/ neustrezne rešitve	Dodatna navodila
9.1.	1	♦ tretjem		
9.2.	1	♦ večpomenka		
9.3.	1	♦ slogovno zaznamovana		
9.4.	1	♦ vsebuje frazeološko gnezdo		
9.5.	2	<i>Po smislu, npr.:</i> ♦ Jurčič je očak slovenskega pripovedništva/slovenske proze.		1 točka za vsebinsko ustrezno poved + 1 točka za jezikovno pravilnost povedi.
Skupaj	6			

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljive/delno pravilne/ neustrezne rešitve	Dodatna navodila
10.1.	2	♦ podaljšava osnove z -j- ♦ preglas		1 + 1
10.2.	2	<i>Po smislu, npr.:</i> ♦ Srečal jo je v mestu.		1 točka za pravilno obliko zaimka + 1 točka za jezikovno pravilnost povedi.
Skupaj	4			

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljive/delno pravilne/ neustrezne rešitve	Dodatna navodila
11.	4	<ul style="list-style-type: none"> ♦ litijski ♦ čateški ♦ domišljijski ♦ praviščni ♦ kmečki/kmetijski ♦ življenjski ♦ izpeljanke 		1 točka za dve jezikovno pravilni rešitvi.
				1

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljive/delno pravilne/ neustrezne rešitve	Dodatna navodila
12.	4	<ul style="list-style-type: none"> ♦ prevajati ♦ nedovršni ♦ prevesti ♦ dovršni ♦ neosebni ♦ deležnika 		1 točka za dve pravilni rešitvi.
				1 + 1

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljive/delno pravilne/ neustrezne rešitve				Dodatna navodila
13.	6	Skladenjska podstava tak, ki je od letos stopiti ven tak, ki je v zvezi z družbeno kritiko	Tvorjenka	Besedotvorno obrazilo	Vrsta tvorjenke		1 točka za dve pravilno zapisani tvorjenki oz. besedotvorni obrazili, 1 + 1 + 1 točka za pravilno vrsto tvorjenke.
			♦ letošnji ♦ izstopiti	♦ -nji ♦ iz-	♦ izpeljanka ♦ sestavljena		
			♦ družbenokritičen/ družbenokritični	♦ -o-, -en/ -ni	♦ zloženka		

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljive/delno pravilne/ neustrezne rešitve	Dodatna navodila
14.1.	4	<p>♦ <u>Josipa Jurčiča</u> <u>bi</u> <u>povprečni</u> <u>slovenski</u> <u>šolarji</u> <u>morali</u> <u>poznati</u> <u>že</u> <u>zaradi</u> <u>prvega</u> <u>slovenskega</u> <u>romana</u> <u>Deseti</u> <u>brat</u>. ----- //////</p>		1 točka za vsak v celoti pravilno podčrtan stavčni člen.
14.2.	1	<p>♦ tožilnik ♦ rodilnik</p>		
Skupaj	5			

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljive/delno pravilne/ neustrezne rešitve	Dodatna navodila
15.1.	3	<p>♦ S \ S S / S + S</p>		1 točka za samo pravilno določeno število stavkov.
15.2.	1	<p>♦ pogojni ♦ prilastkov</p>		
Skupaj	4			

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljive/delno pravilne/ neustrezne rešitve	Dodatna navodila
16.1.	1	♦ posledično		
16.2.	2	<p>♦ Nanjo danes gledamo kot na otroško pravljico, ker se je ponatiskovala kot ilustrirana slikanica./Ker se je ponatiskovala kot ilustrirana slikanica, nanjo danes gledamo kot na otroško pravljico.</p>		1 točka za pravilno pretvorbo v vzročni odvisnik + 1 točka za jezikovno pravilnost povedi.
16.3.	1	<p>Po smislu, npr.: ♦ veznik <u>kot</u> ne uvaja novega stavka oz. odvisnika/vezniku <u>kot</u> ne sledi osebna glagolska oblika/veznik <u>kot</u> uvaja stavčni člen oz. prislovno določilo načina</p>		
Skupaj	4			

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljive/delno pravilne/ neustrezne rešitve	Dodatna navodila
17.1.	4	Izpis naveznika ♦ ponatiskovalo se je ♦ nanj/ga ♦ (s to) humoresko	Način navezovanja ♦ z osebno glagolsko obliko/ z morfemskim naveznikom ♦ z zaimkom/s pozajmljanjem ♦ s podpomenko	1 točka za tri pravilno izpisane naveznike, 1 + 1 + 1 točka za poimenovanje načina navezovanja, če so izpisani pravilni navezniki.
17.2.	2	<i>Po smislu, npr.:</i> ♦ Znamenita Jurčičeva mojstrovina je aktualna tudi danes./Eno najbolj hudomušnih del slovenskega realizma velja za kritiko svojega časa.		1 točka za ustrezno navezovanje s parafrazo/pomenskim opisom + 1 točka za jezikovno pravilnost povedi.
17.3.	1	<i>Po smislu, npr.:</i> ♦ da v besedilu odpravimo ponovite izrazov/da v besedilu ne ponavljamo istih besed/da isto vsebino izrazimo na več različnih načinov/da je besedilo slogovno bolj živo		
Skupaj	7			

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljive/delno pravilne/ neustrezne rešitve	Dodatna navodila
18.1.	1	♦ v pojasnjevalnem (pomenskem) razmerju		
18.2.	1	♦ namreč		
18.3.	1	♦ sklepalno/posledično (pomensko) razmerje		
18.4.	1	♦ razlaganje z utemeljevanjem		
Skupaj	4			

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljive/delno pravilne/ neustrezne rešitve	Dodatna navodila
19.	5	<p>♦ Pisatelj Josipa Jurčiča uvrščamo v književno obdobje med romantiko in realizmom, ki je na Slovenskem trajalo v času od 1848 do 1899. Poleg avtorja prvega slovenskega romana <u>Isa</u> takrat ustvarjali še Janko Kersnik, Ivan Tavčar, Janez Trdina <u>idr.</u>, zato pravimo, da je to čas razcveta slovenske pripovedne proze. Priča smo tudi političnem <u>prebujanju</u> Slovencev. Tako nastajajo prve čitalnice, prirejajo se tabori, tiskajo literarne revije in časopisi (npr. <u>Slovenski narod</u>), ustanavljajo se kulturne ustanove in založbe (npr. Mohorjeva <u>založba</u>). Sočasno se krepi tudi raba slovenščine v javnosti, o kateri v <u>svoji</u> slavni <u>razpravi</u> piše jezikoslovec Stanislav Škrabec.</p>		<p>1 točka za dva pravilna popravka. Vsak napačen popravek izniči pravilnega, do 0 točk.</p>

Naloga**Primer besedila****20.**

Kulturno društvo Klas
Jurčičeva cesta 47
1294 Višnja Gora

(Višnja Gora, 15. 1. 2023)

Občina Ivančna Gorica
G. Primož Novak, župan
Sokolska ulica 8
1295 Ivančna Gorica

VABILO

Spoštovani gospod župan!

Ob 140. obletnici smrti pisatelja Josipa Jurčiča člani Kulturnega društva Klas prirejamo pogovor z literarno zgodovinarico Urško Perenič. Vljudno Vas vabimo, da se kot župan naše občine udeležite dogodka, ki bo potekal 7. 2. 2023 ob 18.00 v Knjižnici Ivančna Gorica. S priznano strokovnjakinjo se bomo pogovarjali o pomenu Jurčičevega dela za razvoj slovenske literature in kulture nasploh. Jurčič je v svojih delih slikal domačega človeka svojega časa, blizu pa mu je bila tudi zgodovinska snov našega prostora. S svojimi novelami, pripovedkami, predvsem pa s prvim slovenskim romanom Deseti brat je namreč utemeljil slovensko prozo v 19. stoletju in tako odločilno vplival na razvoj slovenske književnosti.

Upamo, da se boste dogodka lahko udeležili, in Vas lepo pozdravljamo.

Peter/Petra Novak,
član/članica Kulturnega društva Klas

(Višnja Gora, 15. 1. 2023)

Naloga	Točke	Merila	Dodatna navodila
20.			
Zgradba	1	♦ Tvorčev naslov, naslovnikov naslov, kraj in datum pisanja	
	1	♦ Poimenovanje besedilne vrste	
	1	♦ Nagovor in pozdrav ter podpis z navedbo funkcije	
Skupaj	3		
Vsebina	1	♦ Razlog za pisanje oz. vabilo (140. obletnica, pogovor z Urško Perenič)	
	1	♦ Kraj in čas prireditve	
	2	♦ Navedba dveh dejstev o pisateljevem delu	1 + 1
	do 2	♦ Utemeljitev Jurčičevega prispevka k razvoju slovenske književnosti	
	1	♦ Izrek vabila (namere)	
Skupaj	7		
Slogovna ustreznost	do 3	♦ npr. jedrnatost (ločitev bistvenega od nebitvenega) in natančnost (kraj, čas), ustreznost (zborni jezik, slogovno nezaznamovano besedišče), koherenca (jasno izražanje logičnih razmerij, ustreznost pomenska povezanost povedi), kohezija (uporaba ustreznih besed za izražanje ponovljenega podatka ...), ustreznost raba glagolskega časa	Če besedilo ne dosega 45 besed, slogovno ustreznost točkujemo z do 2 točkama. Za vsako vrsto <u>napak</u> odštejemo 1 točko, do 0 točk.
Skupaj	3		
Jeziškova pravilnost	do 3		Če besedilo ne dosega 45 besed, jeziškovo pravilnost točkujemo z do 2 točkama. Za <u>dve napaki</u> odštejemo 1 točko, do 0 točk.
Skupaj	3		
Skupaj	16		

Skupno število točk izpitne pole 2: 90